

Lähetäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry
Suojelusihteeri Aili Jukarainen
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Uudenmaan ELY-keskus
Asemapäällikönkatu 14
PL 36
00521 HKI
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Asia: Mielipide Finnoonsataman ruoppaus, täyttö ja läjitys – ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Mielipiteen jättää Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa r.y. (rek.nro 116.353, 2261 jäsentä vuoden 2013 alussa). Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Tringa ry kiittää mielipiteelle myönnetystä lisäajasta. Yhdistys on tutustunut mainittuun ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan ja lausuu siitä mielipiteenään seuraavaa.

Suomenojan IBA-alueen huomioiminen

Pääasiassa hankealueen pohjoispuolella sijaitseva Suomenojan lintukosteikko kuuluu kansainvälisesti tärkeisiin lintualueisiin (IBA, Important Bird Area). Alue on valittu IBA-verkoston mustakurkku-uikun ja harmaasorsan tärkeänä pesimäalueena. Suomenojan lintualue täyttää myös Natura SPA-alueen kriteerit useamman lintulajin osalta. Kosteikon linnustoarvoja on tarkemmin kuvattu YVA-ohjelmassa.

EY:n tuomioistuimen ratkaisujen perusteella, kohteen täyttäessä SPA-alueille osoitetut kriteerit aluetta koskevat luonto- ja lintudirektiivin Natura-alueelle tarkoitettut määräykset, vaikkei jäsenvaltio olisi ilmoittanut kohdetta Natura-verkoston. Näin ollen Suomenojan lintualueutta tulee alueen suunnittelussa kohdella yhtä huolellisesti kuin Natura-verkoston kuuluvia lintualueita, vaikkei Suomi ole ilmoittanut aluetta osaksi Natura-verkostoa.

Vaikka arvokas lintukosteikko ei sijoitu hankealueelle on kosteikon ympäristön maankäytöllä vaikutuksia kosteikon linnustoarvoihin. Erityisesti Finnobäckenin suun läheisyyteen suunnitellut satamatoiminnot uhkaavat puron suun merkitystä linnustolle. Hankealueella on myös mitä todennäköisimmin merkitystä altaalle uimalla saapuvien vesilintupoikueiden kulkureittinä ja merkitys altaalle saapuvan linnuston lentoreittinä. Tämä alueen merkitys merelle suuntautuvana ekologisena yhteytenä on YVA-ohjelmassa tunnistettu ja selvitettävät vaikutukset on valittu tältä pohjalta.

Koska Suomenoja täyttää Natura SPA-alueen kriteerit ei ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä voida korvata luontodirektiivin 6:n artiklan 3 ja 4 kohdan mukaista menettelyä hankkeiden Natura-alueisiin kohdistuvien vaikutusten selvittämisestä ja edellytyksiä, joiden perusteella lupia hankkeille voidaan myöntää. Finnoonsataman ruoppausten, täyttöjen ja läjityksen vaikutukset Suomenojan lintualueeseen on näinollen arvioitava luonnonsuojelulain 65§:n tarkoittamalla tavalla, eikä toteutettava suunnitelma saa yksin tai yhdessä muiden suunnitelmien kanssa vaarantaa Suomenojan kosteikon linnustoarvoja.

Natura-alueiden arvojen turvaamiseen tähtäävän lainsäädännön tarkastelun lähtökohtana on Natura-alueen koskemattomuus, joka pyritään takaamaan sillä että vaikutusten arvioinneissa otetaan huomioon kaikkien olemassa olevien hankkeiden ja suunnitelmien vaikutukset, jotta alueeseen kohdistuvat todelliset vaikutukset saadaan selville. Suomenojan tapauksessa yksinkertaisinta olisi tehdä Luonnonsuojelulain 65§ tarkoittama arviointi yleiskaavassa ja tarkentaa tätä arviota asemakaavoissa ja ruoppausten, täyttöjen ja läjityksen edellyttämässä ympäristövaikutusten arvioinnissa.

Tringa ry katsoo, että riittävä suojaetäisyys Finnobäckenin suuhun tulisi selvittää yhdessä tärkeän lintukosteikon muulle rakentamiselle edellyttävän suojaetäisyyden kanssa alueen yleiskaavoituksen yhteydessä. Mainittua suojaetäisyysselvitystä ei Espoo ole vielä laatinut.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen suunnittelujärjestelmä

Tringa ry ihmettelee järjestystä, jolla Suomenojan aluetta tällä hetkellä suunnitellaan. YVA-ohjelmassa esitetyt vaihtoehdot 1 ja 2 ovat voimassa olevan maakuntakaavan sekä Uudenmaan maakuntavaltuuston juuri hyväksymän Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan vastaisia ja edellyttävät maakuntakaavan muutosta.

Maankäyttö- ja rakennuslain suunnittelujärjestelmä etenee yleispiirteisestä kaavasta yksityiskohtaisempaan. Jokaisella kaavatasolla kaavassa osoitetun maankäytön vaikutukset arvioidaan sillä laajuudella ja tarkkuudella joka on tarkoituksenmukaista kaavan yksityiskohtaisuuden näkökulmasta. Vain lainvoimaiset kaavat varmistavat, että arvioinnit suoritettu asianmukaisesti ja suunnitelmat täyttävät lain vaatimukset. YVA:ssa esitetyt vaihtoehdot 1 ja 2 eivät perustu lainvoimaiseen kaavaan ja vaativat niin maakunta-, yleis- ja asemakaavan muutokset niihin liittyvine arviointineen.

Espoon kaupungin tapa kytkeä YVA sellaiseen suunnitteluprosessiin, jota maankäyttö- ja rakennuslaki ei tunne on omiaan hämärtämään kansalaisten käsitystä omista osallistumismahdollisuuksistaan.

VE 0+ vaihtoehdon toteutuskelpoisuus

YVA:ssa esitettyjen vaihtoehtojen on oltava toteutuskelpoisia. Mikäli kyseisellä satama-alueen aiemmin laaditulla asemakaavoituksella tarkoitetaan Korkeimman hallinto-oikeuden vuonna 2009 kumoamaa Finnoonsataman asemakaavaa, ei vaihtoehto ole toteutuskelpoinen. Tällaisella reunaehdolla varustetun vaihtoehdon mukaan ottaminen on harhaanjohtavaa ja osoittaa huonoa harkintaa.

Lopuksi

Tringa ry katsoo, että YVA-ohjelmassa on tunnistettu Suomenojan alueen tärkeimmät linnustoarvot ja hankealueen merkitys Suomenojan kosteikon linnustoarvoille ja selvitettävät vaikutukset valittu tähän perustuen. Yhdistys kuitenkin oudoksuu järjestystä, jolla Suomenojan alueen suunnittelussa edetään.

Helsingissä 30. päivänä toukokuuta 2013

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —

Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa r.y.

Seppo Vuolanto

Puheenjohtaja